

bezoekadres: Martinikerkhof 12

Aan Provinciale Staten

postadres: Postbus 610
9700 AP
Groningen

algemeen telefoonnr: 050 316 49 11

algemeen faxnr.: 050 316 49 33

www.provinciegroningen.nl
info@provinciegroningen.nl

GEDEPUTEERDE STATEN

Datum : 31 OKT. 2014
 Briefnummer : 2014-45.467/44, BJC
 Zaaknummer : 544828
 Behandeld door : 5.1.2e
 Telefoonnummer : (5.1.2e
 E-mail : 5.1.2e @provinciegroningen.nl
 Antwoord op :
 Bijlage :
 Onderwerp : Stand van zaken uitvoering akkoord Vertrouwen op Herstel, Herstel van Vertrouwen

Geachte dames en heren,

1. Samenvatting

In deze brief informeren wij u over de stand van zaken van de uitvoering van het akkoord Vertrouwen op Herstel en Herstel van Vertrouwen (VoH,HvV). Achtereenvolgens gaan wij in op: 1. Vergroting van de veiligheid en preventief versterken van huizen en gebouwen; 2. Verbetering van de schadeafhandeling en waardevermeerdering; 3. Verbetering van de leefbaarheid; 4. Verbetering van het economisch perspectief en 5. Dialoogtafel.

2. Doel en wettelijke grondslag

Volgens afspraak in het presidium van 8 oktober jl. informeren wij u over de stand van zaken van de uitvoering van het akkoord Vertrouwen op Herstel en Herstel van Vertrouwen (VoH,HvV).

3. Procesbeschrijving en planning

N.v.t.

4. Begroting

N.v.t.

5. Inspraak/participatie

N.v.t.

6. Nadere toelichting

Volgens afspraak in het presidium van 8 oktober jl. informeren wij u over de stand van zaken van de uitvoering van het akkoord Vertrouwen op Herstel en Herstel van Vertrouwen (VoH,HvV). Dit akkoord hebben wij in januari 2014 afgesloten met het Ministerie van Economische zaken en negen gemeenten in het gaswinningsgebied. De NAM heeft bij brief verklaard medewerking te zullen verlenen aan de uitvoering ervan.

De gaswinning heeft in de Provincie Groningen de laatste jaren tot een veiligheidsrisico, schade aan meer dan 20.000 gebouwen en onrust en overlast geleid. Het is de verantwoordelijkheid van de minister van Economische Zaken om

de exploitant, NAM, de exploitatie van het Groningenveld op verantwoorde wijze te laten plaatsvinden, te controleren en ervoor te zorgen dat veiligheidsrisico's worden verminderd, schade wordt hersteld en het ontstane nadeel op een juiste manier gecompenseerd wordt. Wij hebben, na het bekend worden van het verhoogde risico in januari 2013, ingezet op het verminderen van het veiligheidsrisico, beter schadeherstel, preventieve versterkingsmaatregelen, waardevermeerdering en compensatie voor de aangetaste leefbaarheid en economisch perspectief. De verstoorde waardebalans in het gebied moet worden hersteld.

Met het door ons geïnitieerde rapport van de Commissie Duurzame Toekomst Noord-Oost Groningen (Commissie Meijer) is de basis gelegd voor het bestuursakkoord 'Vertrouwen op Herstel, Herstel van Vertrouwen' (VoH,HvV). Met dit akkoord van de provincie, gemeenten in het gaswinningsgebied, het ministerie van Economische Zaken en NAM, zijn op een viertal sporen maatregelen voorzien die de regio moeten leiden tot herstel van de verstoorde waardebalans. Daarnaast is, conform het advies van de Commissie Meijer, voorzien in een Dialoogtafel, om de partijen nader tot elkaar te brengen en de uitwerking van de maatregelen in co-creatie en op basis van mede-eigenaarschap vast te stellen. Een succesvolle uitwerking van deze maatregelen biedt ons de kans om het gaswinningsgebied te handhaven als een vitale, leefbare regio met voldoende economisch perspectief.

Stand van zaken sporen bestuursakkoord:

1. Vergroting van de veiligheid en preventief versterken van huizen en gebouwen
2. Verbetering van de schadeafhandeling en waardevermeerdering
3. Verbetering van de leefbaarheid
4. Verbetering van het economisch perspectief.
5. Dialoogtafel.

1. Vergroting van de veiligheid en preventief versterken van huizen en gebouwen

In januari 2014 heeft de minister besloten de gaswinning te reduceren, met name vanuit de gaswinningsputten rond Loppersum. Dit gaat gepaard met toename van gaswinning uit andere clusters van het Groningenveld. Deze aanpassing leidt, ook volgens het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM), tot een sterke reductie van de veiligheidsrisico's in het kerngebied van de gaswinning en een geringe toename van risico's elders. Verder onderzoek naar de aardbevingen is van groot belang. Zowel naar de kracht van bevingen die wij moeten verwachten en de gevolgen die daarmee gepaard gaan, gegeven de specifieke lokale omstandigheden. Zo wijst onderzoek van TNO DIANA uit dat een beving in Groningen met een kracht van 4.1 op de schaal van Richter, vergelijkbaar is met een beving van ca.6 op de schaal van Richter elders. Dit komt voort uit het feit dat, anders dan doorgaans bij bevingen van natuurlijke oorsprong, geïnduceerde bevingen zich op een geringere diepte voordoen, waardoor een kleiner gebied aan de vrijkomende energie wordt blootgesteld. Ook de bodemgesteldheid speelt een rol. De grondversnellingen die hiermee gepaard gaan, moeten nog worden vertaald in definitieve veiligheidsnormen voor onder meer nieuwbouw en preventieve versterking.

Het programma voor preventieve versterking van huizen bevindt zich nog in de vroegste pilot-fase. Eén jaar en 10 maanden na het bekend maken van het verhoogde bevingrisico is met opschaling of een grootschalige uitrol nog niet gestart. Er zijn nog veel zaken onbekend, de kans bestaat dat het veiligheidsrisico nooit exact te determineren is. Als gevolg hiervan is nog niet vastgesteld en bekend gemaakt hoeveel woningen exact moeten worden versterkt en hoe. Deze ontwikkelingen baren ons zorgen, temeer omdat volgens een afgegeven indicatie van NAM mogelijk 50.000 panden preventief versterkt moeten worden.

Het interim-advies 'Voorlopige ontwerputgangspunten voor nieuwbouw en verbouw onder aardbevingsbelasting ten gevolge van de gaswinning in het Groningenveld', dat inmiddels door het Nederlands Normalisatie Instituut (NEN) is afgegeven, is niet bindend. Dat stelt bouwers en vergunningverleners voor lastige keuzes. De nieuwe bouwnormen zullen pas bindend worden wanneer een Nationale bijlage voor Eurocode 8 is opgesteld en opgenomen in het Bouwbesluit. Naar verwachting zal dat eerst over 2,5 jaar gereed zijn, wij vinden dat niet acceptabel. Het uitblijven van bindend advies houdt de bouwsector in onzekerheid. Bovendien zijn er diverse grote bouwprojecten (zoals het Groninger Forum en de Zuidelijke Ringweg) waar al een vergunning voor is afgegeven. Voor deze projecten en voor de reguliere bouw zal in overleg met het ministerie van Economische Zaken een oplossing gevonden moeten worden. Wel wordt, in afwachting van de bijlage op Eurocode 8, een Nationale Praktijkrichtlijn opgesteld. Deze zal naar verwachting in januari 2015 worden gepresenteerd. Op basis van aannames van op te treden grondversnellingen, die in acht te nemen onzekerheidsmarge en een norm voor de mate van onveiligheid waaraan burgers blootgesteld mogen worden, zullen bouwkundige versterkingen moeten worden toegepast op de bestaande woningvoorraad en overige objecten.

Inmiddels is in het kader van de waterveiligheid begonnen met het versterken van de Eemskanaalkade. Voor de overige dijken binnen de provincie wordt nog vastgesteld welke maatregelen exact vereist zijn, dit onderzoek loopt. Daarnaast hebben wij (op haar verzoek) een brief aan de Dialoogtafel gestuurd, waarin de taak en rolverdeling rond het thema waterveiligheid is beschreven.

De Samenwerkende Bedrijven Eemsmond (SBE) laten op dit moment de bedrijven doorlichten op mogelijke aardbevingsrisico's. Het is van belang dat dit onderzoek wordt verbreed naar die bedrijven die geen lid zijn van de SBE. Vervolgens kan worden bepaald welke maatregelen moeten worden getroffen zodat de veiligheidsrisico's niet toenemen en er ook geen gevolgen zijn voor de veiligheidscontouren. Dit is een belangrijk aandachtspunt voor de provinciale rol als vergunningverlener en toezichthouder voor de bedrijven waar wij bevoegd gezag voor zijn.

2. Schadeafwikkeling en waardevermeerdering

Schadeafwikkeling

Hoewel de afhandeling van eenvoudige schades doorgaans correct en vlot verloopt, drijft de trage afhandeling van complexe schadegevallen veel mensen tot wanhoop. Huizen staan (te) lang in de stutten. Er is onder de regie van NAM sprake van een schadeherstelproces dat zich kenmerkt door een technocratische aanpak, een grote mate van arbeidsdeling en lange doorlooptijden. De schadeafhandeling wordt op afstand van NAM geplaatst in een projectservicebureau, het Centrum voor Veilig Wonen, dat vanaf 1 januari 2015 operationeel moet zijn.

Tussen 17 augustus 2012 en 11 juli 2014 werden 20.644 schades gemeld bij NAM. 20.491 van die meldingen kwamen uit de Provincie Groningen. In tabel 1 ziet u de verspreiding van die meldingen naar de verschillende gemeenten.

Tabel 1: schademeldingen en aantal woningen naar gemeente

<i>Gemeente</i>	<i>Schades</i>	<i>Woningen</i>	<i>Schade %</i>
Appingedam	1.396	5.524	25,3%
Bedum	1.547	4.356	35,5%
Bellingwedde	6	4.089	0,1%
De Marne	686	4.784	14,3%
Delfzijl	2.588	11.820	21,9%
Eemsum	3.274	7.223	45,3%
Groningen (gemeente)	1.356	85.784	1,6%
Grootegast	14	4.655	0,3%
Haren	38	8.441	0,5%
Hoogezand- Sappemeer	653	15.556	4,2%
Leek	5	7.875	0,1%
Loppersum	2.983	4.471	66,7%
Marum	1	4.129	0,0%
Menterwolde	255	5.340	4,8%
Oldambt	241	17.968	1,3%
Pekela	14	5.485	0,3%
Slochteren	2.184	6.351	34,4%
Stadskanaal	9	14.979	0,1%
Ten Boer	1.476	2.977	49,6%
Veendam	46	12.590	0,4%
Vlagtwedde	2	7.039	0,0%
Winsum	1.578	5.841	27,0%
Zuidhorn	139	7.400	1,9%
Totaal:	20.491	254.677	8,0%

Bron: Ortec (2014) De invloed van fysieke schade op verkopen van woningen rond het Groningenveld.

Door recente bevingen is het aantal schadegevallen in vooral de gemeente Groningen en de gemeente Hoogezand-Sappemeer sterk opgelopen.

Een complicerende factor bij de taxatie van schade, en straks bij het preventief versterken, is achterstallig onderhoud. NAM stelt zich op het standpunt wel aardbevingsschade, maar geen achterstallig onderhoud te willen aanpakken en te vergoeden. Wij gaan hier niet mee akkoord. Wij zijn van mening dat bewoners in het gaswinningsgebied niet in een nadeliger positie mogen komen te verkeren ten opzichte van inwoners elders in Nederland. Als mensen daar wel comfortabel en veilig kunnen wonen, ook als sprake is van achterstallig onderhoud of tekortkomingen in de constructies, mag het niet zo zijn dat door toename van bevingsrisico voetstoots wordt aangenomen dat het herstel van achterstallig onderhoud en tekortkomingen in de constructie in het gaswinningsgebied ten laste van de eigenaren van woningen moeten komen. Er zijn termen om deze kosten ten laste van NAM te brengen.

Indien een bewoner het niet eens is met de taxatie, voorziet het protocol voor schadeafhandeling dat NAM heeft opgesteld in de mogelijkheid van een contra-expertise. Mits de contra-expert deskundig en de prijs van de contra-expertise

redelijk en marktconform is (dit ter beoordeling van NAM), zijn de kosten hiervan voor rekening van NAM. De bevindingen van beide taxateurs worden besproken onder begeleiding van een derde persoon die ervaring heeft in arbitrage/als rechtbankdeskundige, ook voor kosten van NAM. Indien het resultaat van bespreking tussen de taxateur van NAM en de contra-expert nog niet bevredigend is, kan de bewoner contact opnemen met de Technische Commissie Bodembeweging (TCBB). Naar uitspraak van de minister van Economische Zaken kan de uitspraak van de TCBB bindend worden, al mag een gang naar de rechter vervolgens niet uitgesloten zijn. Ten slotte kan men zich melden bij de onafhankelijk raadsman, indien de procedure daar aanleiding toe geeft. Hoewel hiermee een aantal voorzieningen is getroffen om tot een deugdelijke finale taxatie van de kosten te komen, is de procedure gecompliceerd en tijdrovend. Wij streven naar een meer klantvriendelijk proces en een laagdrempelige voorziening voor informatie, advies en doorverwijzing op gemeentelijk niveau.

Op dit moment wordt het schadeprotocol beoordeeld door de Vereniging Eigen Huis én door een werkgroep van de Dialoogtafel, die daarbij een extern bureau ter ondersteuning heeft ingeschakeld.

De onafhankelijke raadsman

De minister van Economische Zaken heeft een onafhankelijk raadsman aangesteld, mr. Leendert Klaassen. Zijn ondersteuning is onlangs van de Dienst Landelijk Gebied overgegaan naar de gemeente Loppersum, waarmee zijn bereikbaarheid is verbeterd.

Uit de rapportage over januari t/m augustus 2014 blijkt dat de intensiteit van de meldingen toeneemt. Van april t/m december 2013 kwamen ruim 100 meldingen binnen bij de raadsman, van januari t/m augustus 2014 nam dat aantal toe tot 183 in totaal. Van die meldingen waren 52, respectievelijk 136 gegronde klachten over de schadeafhandeling. Van deze dossiers zijn inmiddels 60 afgehandeld, 76 lopen nog. Rond de jaarwisseling stagneerde de communicatie tussen de raadsman en NAM, maar dit is inmiddels sterk verbeterd, en daarmee ook de acties die NAM naar aanleiding van de meldingen heeft ondernomen. Wij waarderen de inspanningen van de raadsman, maar constateren ook dat zijn interventies in teveel gevallen bij de NAM te traag tot een betere oplossing van de problemen leidt.

NAM heeft het gebied van 20 kilometer rond de epicentra van de bevingen gekenmerkt als gebied waarbinnen schademeldingen in behandeling worden genomen. Verzoek van de onafhankelijk raadsman is om ook (het geringe aantal) meldingen buiten die corridor in behandeling te nemen. NAM heeft die aanbeveling in de vergadering van de Dialoogtafel van 8 oktober jl. ter harte genomen. Wij stellen ons op het standpunt dat de bewijslast dat schade niet door aardbevingen is veroorzaakt bij de NAM moet blijven, tenzij NAM kan bewijzen dat er geen bodembeweging heeft plaatsgehad.

Een laatste belangrijke constatering van de onafhankelijk raadsman is dat de regeling die waardevermindering van huizen moet compenseren, niet goed werkt. Verderop in deze brief gaan wij daar nader op in.

Waardevermeerdering

De eerste grote stap in het traject om tot een interim-regeling voor waardevermeerdering te komen, is gezet. In de tijdelijke regeling voor waardevermeerdering komen verschillende doelgroepen binnen de negen gemeenten in het aardbevingsgebied in aanmerking voor subsidie op energiebesparende maatregelen, indien uw Staten de regeling op 5 november vaststellen. Partijen aan de Dialoogtafel willen op korte termijn een definitieve

regeling gaan vaststellen. Naar onze mening mag de beschikbaarheid van de faciliteit zich echter niet beperken tot deze negen gemeenten. Het impactgebied is uitgebreid naar in ieder geval de gemeenten Groningen en Hoogezand-Sappemeer. De faciliteit voor de waardevermeerdering aan woningen dient naar onze mening ook beschikbaar te komen voor inwoners van deze gemeenten. Wij zijn hierover in overleg met de NAM.

3. *Verbetering van de leefbaarheid*

Onder de Dialoogtafel is inmiddels een stuurgroep Leefbaarheid actief. In deze stuurgroep heeft namens de Provincie Groningen gedeputeerde Besselink plaats genomen. Het programma voor leefbaarheid is opgedeeld in 3 niveaus:

1. Structurele ingrepen in bijvoorbeeld woning- en voorzieningenvoorraad.
2. Programmatische niveau, met onderwerpen als herbestemming cultureel erfgoed, lokale energie-initiatieven, smart grid en breedband internet.
3. Initiatieven uit de samenleving faciliteren.

Deze uitwerking op drie niveaus is in lijn met het akkoord VoH, HvV. Op deze niveaus zijn inmiddels werkgroepen bezig met het uitwerken van plannen, die vervolgens door de Dialoogtafel kunnen worden vastgesteld. De werkgroep lokale initiatieven is op dit moment het meest ver gevorderd. Op 8 oktober is aan de Dialoogtafel besloten om via een loket leefbaarheid jaarlijks 1 miljoen euro beschikbaar te stellen voor lokale initiatieven.

De helft van dit geld komt uit de middelen die de Dialoogtafel hiertoe ter beschikking heeft (uit een totaal van € 35 mln voor de periode '14- '19), de andere helft uit de € 25 mln die de NAM voor deze periode aan leefbaarheidsprojecten heeft toegezegd.

4. *Verbetering van het economisch perspectief*

Het akkoord VoH, HvV voorziet in de instelling van een Economic Board. De samenstelling van de Economic board is bekend: de heer Sieger Dijkstra is voorzitter van de Board, namens de werkgevers- en werknemersorganisaties wordt hij bijgestaan door de heren 5.1.2e, respectievelijk 5.1.2e. De Economic Board is op dit moment bezig haar plannen op te stellen. Binnenkort worden uw Staten hierover separaat nader geïnformeerd en zullen wij u verzoeken het beschikbaar stellen van de provinciale cofinanciering te autoriseren.

Waardeontwikkeling woningen

Vanuit kringen van makelaars, taxateurs, banken en burgers en ondernemers wordt gesteld dat de woningverkoop stagneren, er zeer weinig instroom van kopers van buiten het bevingengebied is, soms taxaties leiden tot waardes ver beneden het gangbare niveau en de door Ortec gehanteerde methodiek geen realistische uitkomsten biedt, onder meer omdat deze is gebaseerd op een zeer gering aantal woningverkoop. Op dit moment is er een tijdelijke regeling waardevermindering van kracht, gebaseerd op de Ortec-onderzoeken, die zoals de onafhankelijk raadsman reeds constateerde, niet goed werkt. Een definitieve regeling laat vooralsnog op zich wachten. De onderzoeken die op dit moment lopen kunnen echter nog input leveren voor een betere regeling, die snel moet worden vastgesteld aan de Dialoogtafel. Wij hebben de Dialoogtafel verzocht een breder verkennend onderzoek in te stellen naar de effecten van aardbevingen op de woningmarkt in het gaswinningsgebied. Dit verzoek is gehonoreerd en het onderzoek zal binnenkort een aanvang nemen. De minister van Economische Zaken heeft op 9 oktober verklaard dit onderzoek van commentaar te voorzien en door te sturen aan de Tweede Kamer.

Een zorgelijke ontwikkeling omtrent de woningmarkt is de uitbreiding van het bevingsgebied, nu de aardbevingen zich ook buiten de zogeheten KNMI-ringen manifesteren. Het impactgebied vergroot zich hiermee geografisch, en met de stad Groningen en de gemeente Hoogezand-Sappemeer is het aantal mensen en woningen dat is blootgesteld aan bevingen meer dan verdubbeld. Naar ons oordeel moet het maatregelenpakket dat is opgenomen in het akkoord VoH, HvV worden uitgebreid om de schade in die gebieden te vergoeden en aangetaste waarde te herstellen.

Commissie bijzondere situaties

Naast de onafhankelijk raadsman is de Commissie Bijzondere Situaties ingesteld, waaraan via de burgemeesters schrijnende situaties kunnen worden voorgelegd. Het gaat bijvoorbeeld om bewoners van huizen die vanwege ziekte, snel ander onderdak moeten vinden en er niet in slagen hun woning te verkopen. Voor de regeling Bijzondere Situaties €15 mln. beschikbaar gesteld.

De onafhankelijke commissie voor deze bijzondere situaties beoordeelt de aanvragen voor deze regeling en neemt daarin bindende besluiten. De Commissie Bijzondere Situaties is eind maart 2014 opgericht en is vanaf het eerste moment onafhankelijk werkzaam. Op dit moment bestaat de commissie uit:

- De heer J.F.M. Aartsen, voorzitter Raad van Bestuur UMCG
- Mevrouw E. ten Brink-de Vries, directeur van de intergemeentelijke sociale dienst van Delfzijl, Appingedam en Loppersum
- Mevrouw E.I. van Leeuwen-Seelt, directeur NL projecten BV
- De heer L. Klaassen, Onafhankelijk Raadsman schadeafhandeling gaswinning Groningen en Voorzitter College van Bestuur Stenden Hogeschool (adviserend lid van de commissie).

De commissie is, in haar huidige vorm en samenstelling, van tijdelijke aard. De Dialoogtafel besluit op welke manier en door wie deze taak in de komende jaren zal worden uitgevoerd. Op 1 augustus jl. heeft de commissie per brief aan de Dialoogtafel verslag gedaan van de stand van zaken. Hierin geeft ze aan nog in ontwikkeling te zijn en te zijner tijd zelf met een advies te komen voor definitieve vorm en inbedding.

Daarnaast geeft de commissie aan vooral situaties in behandeling te krijgen waarbij een gedaalde woningwaarde het probleem is. De commissie dringt daarom aan op maatregelen die de woningmarkt ondersteunen of in ieder geval een optie bieden aan diegenen die dringend moeten verhuizen. De commissie is nog niet bevoegd om kwesties van ondernemers in behandeling te nemen. Wij zijn van oordeel dat de werkingssfeer van de commissie zich ook moet gaan uitbreiden tot de categorie ondernemers.

5. Dialoogtafel

Naast een samenhangend pakket aan maatregelen ter verbetering van veiligheid, schadeafhandeling, leefbaarheid en economisch perspectief is ook een vertrouwenwekkende aanpak nodig. In het Akkoord VoH, HvV is opgenomen dat een proces wordt ingericht waar een permanente dialoog plaatsvindt, daartoe is de Dialoogtafel ingesteld. De oprichting van de Dialoogtafel is een van de maatregelen uit het advies van de Commissie Meijer en geconcretiseerd in het advies 'Aan tafel' van de heren Van Geel en Wallage. Op 30 januari 2014 hebben zij dit advies gepresenteerd. De Dialoogtafel is gericht op mede eigenaarschap en co-creatie. De deelnemers aan de Dialoogtafel streven naar het bereiken van consensus over zaken en maatregelen die verband houden met de winning van aardgas en het opvangen van de gevolgen. Door de samenwerking aan de Dialoogtafel wordt voorkomen dat beleid uitsluitend via de minister van Economische Zaken en de NAM vormgegeven wordt. Veel partijen dragen actief bij aan de Dialoogtafel. Er manifesteert zich echter wel een aantal zorgpunten. De

samenstelling van de deelnemende partijen is divers en de partijen hebben tijd nodig (gehad) om ingewerkt te raken. Er is sprake van een asymmetrie tussen de deelnemende partijen. Er zijn partijen die voornamelijk op vrijwilligers draaien en organisaties die over veel menskracht en middelen beschikken. De veelomvattendheid van de opgaven zorgt ook voor complexiteit. Bovendien vertaalt de betrokkenheid en het commitment van de NAM zich onvoldoende in transparant en co-creatief opereren. De werkwijze van de Dialoogtafel wordt binnen enkele maanden geëvalueerd.

Conclusie

Er zijn veel onderzoeken gedaan en rapporten geschreven, maar door stagnatie en vertraging op diverse onderdelen wordt de veerkracht van de inwoners van het gebied danig op de proef gesteld. Een aantal processen loopt te traag. De urgentie van een sluitende en voortvarende aanpak wordt steeds manifester.

De maatregelen en afspraken uit het akkoord VoH, HvV betreffende afhandeling van complexe schadegevallen en preventieve versterking zijn tot nu te gebrekkig uitgevoerd. Met name de snelheid van de aanpak laat te wensen over. Het is onacceptabel dat de schadeafhandeling van complexe schadegevallen nog steeds te langzaam gaat. Eigenaren van panden waarbij preventieve maatregelen getroffen moeten worden om de veiligheid te garanderen, blijven lang in onzekerheid. Wij hebben per brief aan de NAM medegedeeld dat een uitrol van de preventieve versterkingsmaatregelen voortvarend moet geschieden. In het geval dat er circa 50.000 panden versterkt moeten worden, is bij een versterkingstempo van 2.000 – 5.000 woningen per jaar een termijn van 12 tot 27 jaar gemeoid voordat alle gebouwen tot de vereiste niveaus zijn versterkt. Dat is een onaanvaardbaar perspectief. Zolang de snelheid van versterken niet wordt opgevoerd, zal ook de maatschappelijke *license to operate* voor de NAM uitblijven en het verloren vertrouwen in NAM en rijksoverheid niet worden teruggewonnen. Het geduld en de veerkracht van de samenleving wordt hiermee op de proef gesteld.

Het impactgebied is uitgebreid met stad Groningen en Hoogezand-Sappemeer. Hieraan moeten consequenties worden verbonden voor het uitvoeren van maatregelen en het beschikbaar stellen van middelen voor die gebieden die nu ook de impact van aardbevingen ondervinden. Bij het uitblijven van c.q. een te trage uitrol van adequate maatregelen die de veiligheid van onze inwoners verbeteren, komt het moment naderbij dat wij de eis zullen stellen dat de gaswinning verder wordt gereduceerd, zolang geen aanvaardbaar veiligheidsniveau is gerealiseerd.

Reikwijdte akkoord

Het akkoord VoH, HvV, de voorzieningen en faciliteiten zijn gebaseerd op de aanname dat de impact van de bevingen zich binnen de KNMI-ringen manifesteren. Het gebied en het aantal woningen is nu echter meer dan verdubbeld. Daarmee is het evident dat er een arrangement en maatregelen komen voor die gemeenten die thans of in de toekomst te maken hebben met de gevolgen van de aardbevingen.

Wij hebben de NAM en het ministerie van Economische Zaken via onze vertegenwoordiger aan de Dialoogtafel aangeboden om, in samenwerking met de gemeenten, op korte termijn nader overleg te voeren over versnelling van de uitvoering van het akkoord Vertrouwen op Herstel en Herstel van Vertrouwen.

7. Afsluiting

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

5.1.2e

, voorzitter.

5.1.2e

, secretaris.